

in Strassburg, na Kranjskem 6. jan. Kostel, Trnovo, Žerovnica in Videm, 10. jan. Zalag.

## Dopisi.

**Od ogerske meje.** Večinom trobijo taki župani v nemškutarski rog, kateri ne čitajo „Gospodarja“ in vsled tega ostajajo zmirom v temi nevednosti. Kako pa se taki ljudje odlikujejo z nemškim uradovanjem bodi čitajočemu občinstvu v dokaz tale slučaj: Letošnjega leta dobil je neki župan v tukajšnji okolici od sl. c. kr. glavarstva na Ptui nalog, naj od nekega viničarja iztirja 2 fl. kazni zato ker jegova hči ni redno v šolo prihajala, a on je na to prav lepo odgovoril! Es wird bestätigt das der N. N. nicht in bestande ist nach seine Tochter . . . die Schulfersäumnisse wegen seine Armuth und mangel zubezahlen weil er ein Weinzerl Dinst schleht.“ Vsak, ki to poročilo bere mora pomilovaje jegovega sestavitelja z glavo majati; no iz tega je vendar razvidno in razumljivo, kaj je hotel reči, ali huje se je urezal tim načinom, kako je šolskemu vodstvu poročal, da je ta viničar odslužil denarno kazen zaporom (10 ur). To poročilo pa je ustavljeno tako le: Bericht An (tukaj je kaznenično ime) in J. In den sich J. M. Beinzerl aus J. selbst erklet, das er Geldstaffbusse mit 2 fl. mit 10 Stundigen Arrestbusse am seinen angesetzten Tage als am 23. Oktober d. J. selbst in Bezirksgericht Friedau entrichtet hatt wird bestätigt.“ Nebi bilo lepše? „Sl. šolsko vodstvo! Podpisano predstojništvo občine J. potrjuje, da je tukajšnji viničar J. M. ker jemu naložene kazni od 2 fl. ne more plačati, bil dne 23. oktobra l. l. 10 ur zaprt.“ Dragi župani ne mislite, ako ste kot vojaki ali rokodelci na tujem nekaj nemščine vjeli, da jo zamorete tudi pismeno rabiti. Govoriti nekoliko besed ni težko, ali nemščino pravilno pisati, je druga stvar. Naročite si o novem leti „Slovenskega Gospodarja“ čitajte ga marljivo in se učite iz njega kako se piše po domače, a tujščino pustite tujcem, nehaite ž njo sami sebe smešeti! To smo naveli mimogrede večinom zato, da se naši župani spomnijo zopet na „Gospodarja“, inace bi se utegnolo kateremu pripetiti, da pride v te nesrečne „zeitunge!“

**Iz Starega trga.** (Starodavna Vuzeniška) nadžupnija je nenavadno svečanost obhajala na novega leta den. Spremljala je svojega dušnega pastirja, nadžupnika, čast. kanonika in zlatomešnika Antona Galufa k večnemu počitku. Častitljivi starček so sklenoli mrtvaško procesijo lavantijskih duhovnikov v l. 1881 v petek 30. grundna, m. l. — Rojeni so bili 16. prosinca 1801 v Ponikvi, pri južni železnici; manjkalo jim je tedaj še le malo število dni za 81. leto starosti. V knjigi modrosti (4-7) nas Bog uči: „Starosti ne dela častitljive ne obilno stevilo let; temuč človeka um in modrost je za sive lasi; ter brezmadežno življenje, brez graje vestno spolnovanje

dolžnosti v duhovskem poklicu ter redko visoka starost. Čeravno je pogreb moral biti taki den, kedar težko duhovniki zapustijo župnije: vendar se je sošlo 18 duhovnikov iz bližine in iz daleč rajnemu duhovskemu bratu slednje časti skazat. Iz Maribora so prišli preč. g. kanonik Herg, ki so pogrebna opravila oskrbeli. Ob 1/23 popoldne se je sošla ogromna množina ljudstva iz domače nadžupnije in bližnje okolice. Po dokončanih cerkvenih molitvah so č. dekan mahrenberški g. Stoklas besedo o slovesu govorili, opisajoči v genljivi besedi življenje, delavnost preč. nadžupnika. Da so rajni tudi v onih krogih priljubljeni bili, ki so navadno cerkvi nasprotnega mišljenja: je kazalo obilno število gospodov in gospâ iz bližnjega Mahrenberga. Nagrobnico so zapeli pevci iz Mahrenberga. Naj mirno počiva blagi duhovnik! Vuzeniški nadfari pa želimo kmalo novega duhovnega očeta. V novejšem času je štela ta starodavna nadžupnija med svoje dušne pastirje moža, ktera sta pozneje do škofovske časti bila povzdignjena: milostlj. g. Janez Zimmermann-a, in Antona Martina Slomšek-a. Redka čast in nenavadna sreča previdnosti Božje!

**Iz Mozirja.** (Na sv. Štefanovo) imela je naša čitalnica svoj redni občni zbor, kteremu je sledila prav živahna veselica. G. predsednik Rad. Škoflek, pozdravil je zbrane društvenike, ter jim v kratkih potezah narisal delovanje čitalnično. Blagajnik objavi potem račun, kteri kaže nekoliko ostanka; ter naznanja, da je za v prihodnje pristopilo 7 novih udov. Občni zbor izreče predsedniku in blagajniku svojo zahvalo. Pri volitvi novega odbora se vsi dosedanji odborniki zopet zvolijo. Voljeni so tedaj sledeči gospodje: Radoslav Škoflek za predsednika; Anton Turnšek za podpredsednika; Ivan Vrankovič za blagajnika, Franjo Žolgar in Josip Turnšek za odbornika. Pri točki: posamezni nasveti, stavi društvenik g. J. Pirš predlog: občni zbor naj sklene, društvenemu blagajniku zaukazati, da naroči časopis „Mir“ in sicer toliko iztisov, kolikor blagajnica dopušča, najmanje pa 4 iztise za koroške Slovence. Uredništvu omenjenega lista se prepusti, liste po svoji volji razdeliti. Predlog se z „živijo“-klici odobri, ter upanje izreče, da bode tudi mozirska posojilnica pri prihodnjem svojem občnem zboru enak predlog sprejela, v številu iztisov pa čitalnico gotovo prekosila. Prične se veselica. Čitalnični pevski zbor, kteri je bil danes z gornjesavinjske doline došli gosti zdatno pomnožen, zapoje: „Mili kraj“; živahni „dobro“-klici pohvalijo pevce. Gospod predsednik R. Škoflek omenja, da je ravno danes god cesarične Štefanije, razloži dalje dobrotljivost cesarske rodbine, ter sklepa, kako je nam Slovencem posebno naš svitli cesar Frane Jožef priljubljen. Gromoviti „živijo“- in „slava“-klici pritrdijo govorniku. Godba zaigra cesarsko pesem; pevci pa potem zapojejo hrvaški „U boj!“ Ta pesem se še ni nikdar pela

v Mozirji. Napravila je tako velikansk vtis, da se je morala dvakrat ponavljati. Zatem prodali so se na dražbi stari politični časopisi. Ko je bilo to dokončano, prične se ples, vmes zapeli so nam pa vrli pevci: „Na straži,“ „Noč,“ „Sablenska,“ „Domovina“ in še celo kopo družih prav lepih pesnj. Blizu jutra radovali smo se tako živahno, da se je v obče izrekla želja: naj odbor zopet enako veselico napravi: kar se bode tudi, kakor slišim, v kratkem zgodilo.

Iz Ljutomera. Na Janežovo dne 27. decembra smo imeli sejo gosp. podružnice, združeno z zborovanjem tukajšnjega vinorejskega društva; pogovarjali smo se pri tej priliki o nevarnosti, ki nam preti od trtne uši. Da bi pa lože delovali zoper to golazen, sklenjeno je bilo, razdeliti vse gorice celega okraja na štiri odseke; v vsakem odseku bode se osnovala nadzorna komisija, katera bode pregledovala gorice svojega odseka. Kot načelniki vsakega odseka so nasvetovani: 1) za občine: Drakovec, Moravec, Malonedeljci, Bučkovci, Godomerci, Bodislavci in Radoslavci g. Anton Božič, posestnik v Radoslavcih; 2) za občine: Mekotnjak, Desnjak, Staracesta, Kamenščak, Radomenščak in Ljutomer g. Matija Gemzič, trgovec v Ljutomeru; 3) za občine: Podgradje, Slamnjak, Grisovšak, Železnoduri, Mali in Veliki Čuber g. Ivan Huber, tržan v Ljutomeru; 4) za občine: Rinčeto (Slavčja) graba, Stročji breg, Nunska graba, Presika s Šajtovščakom g. S. Desenibus, oskrbnik grajščine na Podgradji. — Razun tega je izgovorila gosp. podružnica željo c. kr. gosp. družbi v Gradci, da naj izdaja „Gospodarstveno prilogo“ združeno s „Slovenskim Gospodarjem,“ tako, kakor dozdaj, tudi za prihodnje, in da naj deluje tudi na to, da se poročila in poduki, zadevajoči vinorejo, ki jih izdaja vinorejska šola v Mariboru, za prihodnje objavljajo v „Slovenskem Gospodarju“, ker na ta način bodo dobili Slovenci na Štajerskem po najkrajčiji in najpraktičnejši poti potrebnih naukov gledé vinoreje, kletarstva in sadjoreje. J. K.

Iz Obreža. (Šulek zdelan.) Naj še kdo pravi, da se čudeži več ne godijo! Skoz in skoz nedolžni, bogati, siloviti Šulek je na 2 leti ječe in plačanje velikih stroškov, ki mu bodo marsikatero ljubo jezerinko pobrale, obsojen, in z njim je obsojenih 11 ravno tako nedolžnih, nadpolnih Obreških in Srediških mladenčev. Nedolžni so vsi, pa trdosrčni gospodje v Celji njim tega zaradi nasprotnih dokazov niso hoteli verovati. Niti solze, ki so jih zatoženci po litrih točili, sodnikov niso omehčale! Dolgo, čez leto in dan, je spala gori omenjena tožba, in to gotovo ne na Šulekovo škodo, pa nekteri hudobni ljudje so dregali in mešali tako dolgo, da je mogla resnica na dan, ptički pa — pod ključ. Uže smo mislili, da ne bo iz tožbe nič (okolo 20 oseb je po zatožencih deloma prav težko poškodovanih), ker smo tukaj pri nas na marsiktere izvanredne prikazni nava-

jeni. Bog je visoko, car pa daleč, pravi prigovor. Vsakokrat skoro je prihuškal Šulek potolažen po dobrih svetih, dobrih gospodov, ki so ga še celo domov tolažit prišli (ker Šulek ni nehvaležna duša) zlasti iz Ormoža. Tolažila sta ga dalje naš zakoniti vicenotarjoš Zobovič: pravi peteržil v vsako župo, in prava roka nekterih poglavitih Srediških purgarjev, zloglasni „črni Lovra“, pa vse nič ni pomagalo! O hudobni svet! Kolikim posestnikom je Šulek sukne slekel in kožo čez ušesa potegnil, koliko se jih je v njegovi krčmi napilo (a Bog me ne zastoni), sprlo in pretepalo, koliko gruntičev je v Šulekovi veliki mošnji lepo in dobro shranjenih, za vino in „tajkselgajstžganico“, zdaj pa še ga ljudje za vse njegove dobrote tožijo in proti njemu pričajo! In ne še nevolje zadosti! Še krčmo so mu zaprli! Strahovita krivica in škoda! Kde bodo sedaj naši potepuhi in lumpi od jutra do jutra poležavali, pijančevali, zapravljali in Bogu dan kradli? Kde bodo pridni naši hlapeci svojo pozno mešo imeli in se po noči s pridnimi deklami shajali? Kde se bodo pritožili in od koga dobre nauke prijemali, ker sodnega stola Zobovičevega in dobrih naukov Šulekovih in črnega Lovra več ne bo? Tako se nam tedaj godi, zategadelj pa tudi vsi neizmerno žalujemo. Na vrh tega še so pa pravico ljubnega in poštenega, za okolico tako zaslužnega črnega Lovra tudi na 2 dni cesarske košte obsodili! Žalost tedaj čez žalost! Potolažite nas!

Od sv. Lenarta v Slov. goricah. (Od cesarja pomiloščen) je g. Anton Roškar, bivši 11letni župan na Drvanji, zastran tiste kazni, katero mu je c. k. sodnija gornje-radgonska bila naložila. Nekokrat je namreč g. Roškar zajca ustrelil, in ker mu je zbežal za kakih 60 korakov naprej v lov Šavniškega župana gospoda Ploja, šel je po njega čez mejo. Radi tega bil je od g. Ploja zatožen in obsojen na 24 ur zapora. Ker se kazni ni dala odstraniti, poprosil je sicer poštene in vrli župan svitlega cesarja za pomiloščenje in ga je res deležen postal z najvišjim odlokom od 13. avgusta 1881. Tako je sedaj ta reč dokončana. Bivšemu Drvanjskemu županu je k tolikemu uspehu čestitati, vsakemu lovcu pa opaznosti nasvetovati, da ne pride v nepotrebne tožbe in sitne zadrege.

Iz Maribora. (Okrajni zastop) imel je sejo 3. jan. t. l. Kmetiskih zastopnikov prišlo je samo 12, mestnih pa 10. Toda predsednik dr. Schmiderer to opazivši pošlje hitro po več meščanov in takoj prisopihajo dr. Reiser, Badl in Pernetter ter so prošnjo srenje Framske, naj bi se njihova steza do cerkve vzela med okrajne, trdosrčno zavrgli, akoravno je uže 23 zastopnikov jo bilo podpisalo. Da kmetiski zastopniki preveč izostajajo od sej, temu je največ kriv predsednik dr. Schmiderer, ki neče nikdar na tržni den sklicati zastopnikov, ampak vselej eden ali dva dni

pozneje. To je graje vredna brezobzirnost in škrtljavo prizadevanje kmete z meščani nadlegovati in gospodovati. Sploh pa je potrebščina okrajne zastope odpraviti ali volilne rede narunnej večini kmetskej v korist predrugačiti zopet očividna. Potroškov bo letos 20,765 fl., med temi za ceste 15837 fl. in za ogledovanje stez še posebič 500 fl.

## Politični ogled.

**Avstrijske dežele.** Kako nadut da je nemšk liberalce, to je pokazal znani njihov vodja zagriženi nemški „pem“ dr. Herbst. Nekemu poljskemu poslancu je djal: O Božiči odstavi cesar ministra Taaffeja. Toda tri dni potem pokregajo cesar Tržaške liberalce in v njih osebah vse druge, da so „fakcijozni“ (puntarski) uporniki. Tako grozno je ošabnost v blato bila zateptana. Nemško liberalno društvo v Riedu v gornjej Avstriji hotelo je cesarju kljubovati s tem, da je sklenolo, Tržaškemu liberalcu Teuschlu, tistemu, ki je pred cesarjem stal in karan bil, zaupnico poslati. Ministerstvo je ukazalo, to ošabno in smetljivo društvo razpediti. No, in sedaj pobešajo nemški liberalci še klaverneje svoje butaste glave, videč, da se njihovega kričanja nihče ne boji. — Nedavno bil je tudi naš velečenjeni in mnogozaslужni poslanec g. baron Goedel od cesarja zaslišán. Cesar so ga mnogo povpraševali, kako se godi ljudem na Štajerskem, posebno v volilnem okroga baron Goedelnovem, ter so močno obžalovali, da jim uime, hude ure, toče skoraj vsako leto nagajajo. — Baron Goedel je porabil priliko, se v imenu svojega volilnega okroga še enkrat zahvaliti za veliko podporo v denarjih, katere so svitli cesar bili takoj poslali. — Državni zbor prične delovati dne 11. ali 16. januarja. — Iz Dalmacije prihajajo slabi glasi; ker hočejo Krivošijance po sili vteknuti v vojaško, brambovsko obleko, oni pa se temu protivijo, prišlo je do krvi prelivanja; 4 žandarji bili so v Kamenem ustreljeni od vstajšev; pravoč je, da so tem Črnogorci poslali 400 angleških pušek Martinijevega stroja v pomoč; 36. lovski bataljon mora v Dalmacijo. Sploh bi se pa rabuka v Krivošijah po našem mnenji bila morala zabraniti uže davno na dobrem, a ne tirati tako daleč, kakor je sedaj videti. Tudi se nam hoče zdeti, da je slovansko prebivalstvo v Hercegovini in Bosni močno razburjeno zavoljo ponemčevalnih in magjarovalnih poskusov. Dalje se ni veliko polajšalo breme krščanskej raji. Ako tedaj doli do kakšne nesreče pride, zakrivili so jo nemško-magjarski politikarji. Slovanom prijazna politika je ondi potrebna, vsaka druga je brezuspešna, nevarna. — Magjari nimajo morja, zato silijo preko Hrvatov v Primorje, da si Reko ali Fiumo prisvojijo in priredijo za mnogo denarjev v magjarsko pomorsko mesto magjarskej kupčiji na hasek. Mnogo milijonov goldinarjev bo treba, preden vse za ladjisče pripravijo.

**Vnanje države.** Pravijo, da je Bismark rusko zvezo popustil in se zvezal z Avstrijo in Turkom, papežu pa hoče pomagati, da zadobijo Rim nazaj. To je toliko verjetno, kolikor Bismarku vodo na mlin navaja. On bi rad močno zvezo 100 nemških poslancev v državnem zboru, ki tirjajo verske svobode za sv. katoliško Cerkev na Nemškem, razdril in razdjál. Ker pa siloma tega ne more, poskuša zvijačno. Začel je tedaj od preganjanja malo odnehavati, pa ne celó, papežu pa dobrikati se, pa v resnici ostane volk vselej volk, kar nemški katoličani tudi vedó in mu toraj tudi na limance ne vsedejo. — Ruski car je zaukazal, vojake narodno obleči in odpraviti drage, nevkretne, po nemško-pruskej šegi posnete „uniforme.“ V Varšavi so zavoljo tepeža med Judi in kristijani zaprli nad 1700 ljudi. — Na Turškem v Aziji bil je potres, del mesta Bruse je razdján. — V Egiptu je vojaštvo narodno in hoče domačo vlado, ki bi morala izvrševati, kar bi deželni zbor sklenol. Angleži in Francozi podpirajo ta upor zoper vice-kralja in sultana, ker mislijo tako prilike dobiti, ves Egipt pograbití. — Italijanski kralj je, ne vedoč, kaj Bismark s papežem namerava, močno razburjen in je novega leta den od starešinstva zahteval 200 milijonov za vojaške potrebe. — Švicarji so prevrtali goro sv. Gotharda tako, da sedaj železniški vlak skoz Alpe od nemške na italijansko strau pridrdra v 42 minutah. Velikansk napredek. — Francoski minister in Boga tajilec in freimaurer Bert je škofom ukazal, javno moliti za republiko, tudi pošilja zopet žandarje v cerkve poslušat, kaj mešniki pridigajo. No, nič hudega in gotovo, česar je tudi žandarjem treba. — Angleži imajo sedaj na Irskem 30.000 vojakov in več tisoč policajev, pa upora ne morejo zadušiti, uže gospe, ženske, dekleta delajo zoper angleške veliko-posestnike! Iz Amerike pošiljajo tamošnji Irci domov denarja in orožja.

## Za poduk in kratek čas.

### Iz potne torbice.

#### I. Šest vrstic neke dijaške pesni se glasi:

Če študent na rajžo gre,  
Penes nima nič kre se;  
On ne praša kam, za čim,  
Pa si upa priti v Rim.  
Za kvartir si ne skrbi,  
V kaki listjak spat beži.

Tudi pisalec sledečih vrstic se je nekđaj napotil s temi šestimi vrsticami v žepu nekoliko po svetu, da bi si ga pogledal. Videl je mnogo krajev, gledal je precej veliki del slovenske dežele in poskusil tudi mnogokrat slovensko gostoljubnost, da sme s pesnikom reči, ne samo: „Slovan brate ima“, temuč tudi: „Slovenec brate ima.“ Častiti bralec teh vrstic pa bode sprevidel, kako